

Friday for Future alla fredagar

Vi samlas på Stortorget varje fredag kl 12-14 liksom Fridays For Future-rörelsen inspirerad av Greta Thunberg gör på många håll.

Vi kräver att Lund medverkar till att Parisavtalet hålls, att vi strävar mot att hålla uppvärmningen till högst 1.5 grader, att det sker på ett klimaträttvist sätt och att man lyssnar på den bästa samlade vetenskapen.

Kom förbi och prata med oss och stötta vår kamp för framtiden för våra ungdomar, barn och barnbarn.

Skördefesten

Skördefest i Stadsparken, 24 september kl.10–17. Fri entré.

Välkommen till en färgsprakande Skördefest i Stadsparken. Här kan man köpa närproducerat och ekologiskt: grönsaker, frukt, bär, honung, sylt, äppelmust, ost, kryddor, kött, fårskinns och mycket annat. Odlare och föreningar delar med sig av kunskap och odlarglädje, även hantverkare finns på plats med ull, lin, trä och keramik.

[Läs mer »](#)

Blomsterängen av Gunnar Stensson

En dag i slutet av maj kom en liten traktor och rev bort en stor bit av gräsmattan mellan Klostergårdsskolan och Virvelvindsvägen. Ett par dagar senare återvände den för att så.

Plantor växte upp och blommade: liljekonvaljer, prästkragar, blåklockor, röda vallmor, krusmynta och en mångfald blommor utan namn. Brandgula solrosor, blå flockblommor, ringblommor, gullvivor. Bin och håriga humlor flyger från blomman till blomman och suger honung, liksom fjärilar, vita, bruna och gula.

Tiden går: försommar, högsommar, sensommar, höst. Blommor vissnar och nya gror, växer upp och slår ut.

Nu, i september, ser blomsterängen vissen ut på avstånd, men när vi går intill och betraktar den med solen i ryggen ser vi samma mångfald av örter och lysande färger, bin och fjärilar som under högsommaren. Plötsligt hoppar två harar ut, vi har skrämt dem. Du påminner mig om att blåsänderna återkommit till Höje år. Du såg deras röda nackar och vita sidor i måndags.

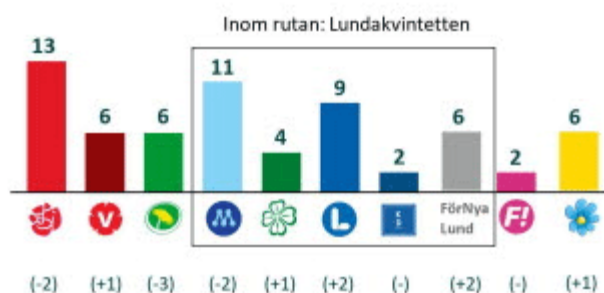
Människor har trampat upp stigar bland blommorna och plockat buketter. Det får man. Andra har ställt ut trädgårdsmöbler intill ängen och någon ligger och solbadar. Det är varmt nu fast morgonen var kall. Trädens skuggor blir allt längre.

Vi undrar om blomsterängen får vara kvar nästa år, om alla dess örter får behålla sina rötter, om blomfröna sprider sig över gräsmattorna runt omkring. I ett skuggigt hörn växer vita champinjoner och vi plockar några i en brun påse som vi råkar ha med oss på väg hem från COOP.

Hackat och malet: Hur blir det nya styret i Lund? av Ulf N

Nu hackas det och mals i politikens stängda rum. Det gäller att få ihop en regering, det gäller att få ihop ett styre i Lund. Beträffande regeringen vet vi ju dessvärre vilka partier som kommer att ingå i regeringen och dess underlag. I fallet Lund är det oklart. Vilken hackelse och vilken måld som kommer ut vågar jag inte ha ens den vildaste gissning på. Men vi på den rödgröna sidan får hålla tummarna och hoppas på det bästa eller i varje fall det minst dåliga. Vilket styre det än blir så kommer vallöften att konfronteras med en osedvanligt bister kommunalekonomisk verklighet.

Så har det styrts i Lund, framtiden är oviss

Det hackas i KD och L ...

I KD hackar Alf Svensson, tidigare partiordförande och Lars Adaktusson, riksdagsledamot och f d ledamot i EU-parlamentet, på vad de ser som partiets nya linje, där den kristna kärleken till nästan har ersatts av ”dom”-föraktet. Ja, de uttrycker sej inte riktigt så, men det är min tolkning av deras kritik. I det parti som helt missvisande kallar sig Liberalerna hackar Birgitta Ohlsson, Bengt Westerberg med flera med flera liberalliberaler på partiets ryggradslösa hållning gentemot SD.

... och i V

Inom Vänsterpartiet finns också kritik mot partiets ledning. I tidningen ETC går två ”tung” vänsterpartister till angrepp på Dadgostarlinjen. Det är Stig Henriksson, f.d. kommunalråd i Fagersta, och Per Sundgren, f.d. kulturborgarråd i Stockholm, som bland annat skriver: ”I stället 2022:27

för att stå upp för en radikal klimat- och miljöpolitik har partiet uppfattats som ett parti som anpassar sig efter väljaropinioner.” Varför tona ner individens ansvar? Varför satsa på infödd svensk arbetarklass i bruksorterna? Det är några av de frågor som de två debattörerna ställer.

”Jag tappa’ mössan i reaktorn ...”

Reaktor 4 vid Ringhals ställdes i somras av för årlig kontroll. Meningen var att den skulle tas i drift igen i början av september. När återstart påbörjades skadades en tryckhållare, beroende på att tryckhållaren genom ”ett handhavandefel” inte fyllts med vatten. Nu beräknas start av reaktorn till den sista januari nästa år.

Atomkraft är driftsäkert, sa anhängarna i valrörelsen. Har någon hört talas om att vinden gör uppehåll halvårsvis? ”Handhavandefel” påminner mej om en ramsa vi körde inför folkomröstningen 1980 om atomkraft: ”Oj då – jag tappa’ mössan i reaktorn, hälsning från den mänskliga faktorn”.

Ingen valkommentar

Jag tänker inte kommentera och än mindre analysera valutgången. Vill dock konstatera det sorgliga faktum, att om den brunblåa majoriteten i riksdagen håller mandatperioden ut kommer vi i valrörelsen år 2026 att kunna konstatera att det varit fyra förlorade år för att nå klimatmålen.

El-krisen ett första steg i klimatanpassningen av Gunnar Stensson

Mycket handlar om elpriser, elkris och elransonering nu. Man oroar sig för vad höjda priser, sänkt värme och minskad gatubelysning kan innebära när vintermörker och vinterkyla närmar sig. Men ni skulle ha varit med förr!

Så här var det i Växjö mellan 1939 och 1945. Mina föräldrar hade just flyttat dit och hyrt en våning på Öster. Jag började i småskolan 1940 och i läroverket 1945. Sedan flyttade familjen till Älgshult.

En mycket stor del av vinterhalvåret var hela Växjö släckt. Lite ljus smög sig ut genom mörkläggningsgardinerna. Kom det för mycket knackade mörkläggningsvakterna på. Därför var det festligt några timmar den andre advent för då var det juls skyltning och då tändes skyltfönstren ett par timmar. Mycket få bilar rörde sig och de hade små blå lyktor. Våra föräldrar oroade sig varken för bilar eller bovar. Vi kunde se tydligt på gator och torg och i parker när vi slapp alla ljusföroreningar. På hösten var det roligt att stjäla äpplen i de mörka trädgårdarna.

En gång blev jag lite rädd. Jag hade lagt mig att sova, far var bortrest och mamma besökte tant Sylvia, en väninna. Plötsligt strålade starkt ljus mot mörkläggningsgardinerna. En lastbil och ett par bilar stod på gatan utanför med helljuset på. Människor rörde sig oroligt. Dämpade röster hördes. Jag hade aldrig sett på maken! Jag trodde att domedagen var inne. Alla döda hade stigit upp ur sina gravar. Nu skulle Gud döma levande och döda. Det gällde att hitta sina föräldrar och vänner. Så otur att mamma och far var borta just denna dag! Jag väckte min lillebror och började dra på mig kläderna.

Domedagen slutade lyckligt. Ransoneringarna var besvärliga. Ett par ägg i veckan per person. Och det var kallt. Kallt ute och kallt inne. En februaridag frös ledningarna sönder. I en vecka hade vi en innetemperatur på 6 grader. En annan vecka var skolan stängd. Det fanns inte varmvatten i kök och badrum. Vi tvättade oss inte så ofta. Klassen gick ut i skogen ibland på hösten för att plocka lingon och kottar att elda med. Våldiga vedstaplar låg längs väggarna på Östregårdsskolan och läroverket. Det byggdes ett skyddsrum av cement mitt på Träan där vi brukade spela fotboll.

I skolan sjöng vi Du gamla, du fria, Ja, vi elsker, Vårt land, vårt land, vårt fosterland och Der er ett yndigt land medan fröken Hallberg spelade orgel. Far och alla andras pappor var inkallade flera gånger, en gång över hela julen. Det fanns flera finska kamrater i klasserna. En flicka bodde tvärs över gatan. En judisk pojke, Max Mosesson, bodde i trevåningshuset intill.

Så är det i kristider och jag kände inte till något annat de där åren.

I den aktuella krisen skulle jag inte ha de minsta emot att man släckte belysningen i Klostergårdsfältet och Stadsparken, minskade belysningen på Lunds gator och torg, införde restriktioner för bilkörning och ransonerade klädinköp och matkonsumtion. Samt begränsade it-användandet. Jag skulle känna mig hemma som alla andra 89-åringar.

Det skulle dessutom vara lämpliga första steg i kampen för nedväxt inför miljökatastrofen, artutdöendet och klimatkrisen. Fler åtgärder är nödvändiga.

Interpellation om LKF:s samarbete med miljöbrottsmisstänkt avfallsbolag av Ulf Nymark

Massmedia, bland annat Sydsvenska dagbladet och SVT, har i sommar i flera artiklar och inslag redovisat hur flera miljöfarliga sopberg i Skåne kan kopplas till flera bolag med samma ägare. Det handlar bland annat om byggavfall, bilbatterier, kemikalier och annat miljöfarligt avfall. Namnen på bolagen är Metallteknik, Ramneskogs och Containerservice. Flera kommuner i Skåne, bland annat Lomma, Staffanstorp, Sjöbo, Malmö, Helsingborg och Hässleholm har enligt uppgifter i massmedia i flera år försökt få bort sopbergen och driver rättsprocesser mot bolagen. Det finns hos kommunerna starka misstankar om att det förekommer organiserad brottslighet inom avfallsområdet.

I veckan före valet fick jag tips om att en av Metalltekniks/Containerservices containrar var placerad vid LKF:s hus i Nöden där renoveringar pågår. Jag skrev en interpellation till kommunstyrelsens ordförande Philip Sandberg, där frågan var om han tyckte det var lämpligt att LKF samarbetade med det brottsmisstänkta företaget och ifall han ansåg det olämpligt om han var beredd att agera i frågan.

Nu visar det sej att Metalltekniks container är utbytt mot ett annat företags container. Huruvida detta har någon samband med min interpellation ska jag låta vara osagt. Sandberg förväntas svara på frågorna vid fullmäktigesammanträdet nästa vecka. Oavsett hur svaret blir: huvudsaken är ju att LKF-hyresgästers pengar går till ett miljöbrottsmisstänkt avfallsbolag.

Klimatkrisen är en människorättsfråga

Det finns inte en rättighet som inte påverkas av de skenande klimatförändringarna. Därför går det inte att tala om klimatkrisen och människorättskränkningar som två separata frågor: de är direkt sammankopplade med varandra och åtgärderna som tas måste vara lika tätt länkade!

Här är fem orsaker till varför vi som människorättsrörelse måste jobba sida vid sida med miljörörelsen. Klimatkrisen:

#1. Hotar grundläggande rättigheter Rätten till liv, hälsa, mat och rent dricksvatten hotas nu över hela jorden som en direkt följd av klimatförändringar.

#2. Förstärker orättvisor Hela planeten berörs, men de mest marginaliserade grupperna i de minst privilegierade delarna av världen drabbas både först och värst - trots att de står för en bråkdel av utsläppen.

#3. Tvingar människor att fly Rätten till ett tryggt hem hotas över hela världen. Allt fler människor tvingas nu lämna allt bakom sig och fly på grund av torka, översvämningar, bränder och missväxt.

#4. Ökar risken för konflikter Klimatförändringar förstärker redan existerande hot och ökar ekonomisk och politiskt instabilitet. Ökad konkurrens om viktiga naturresurser bidrar också till högre risk för konflikter.

#5. Hotar urfolk Urfolk lever av och med markerna - ofta hotas både deras kultur och försörjning av klimatrisen. Många urfolksföreträdare mördas också på grund av sin miljöaktivism.

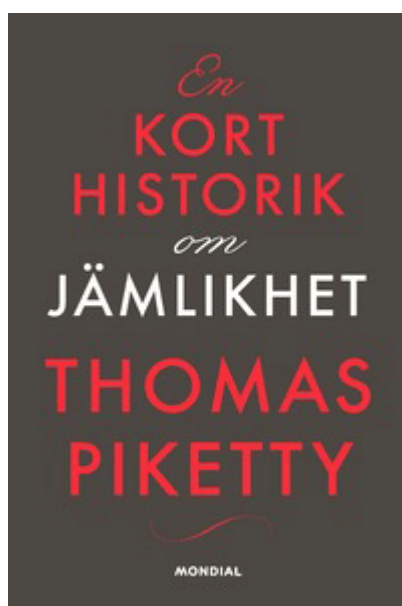
Människorättsperspektivet är även viktigt för att åtgärderna mot klimatrisen inte ska slå snett. Klimaträttvisa måste vara en del i omställningen.

Läs mer om klimaträttvisa

En ny strid om jämlikhet förestår av Gunnar Stensson

Thomas Piketty har kommit ut med en ny bok som sammanfattar slutsatserna i de tidigare väldiga arbetena om kapitalet. Den nya bokens titel är *En kort historik om jämlikhet*.

När jag funderade på hur jag skulle presentera boken kom jag på möjligheten att koncentrera min text till de avsnitt som behandlar Sverige. Det jämlika och rika Sverige har en betydelsefull roll i den historiska utveckling mot jämlikhet som är Thomas Pikettys tema. Mycket av texten nedan består av direkta citat ur Pikettys text och är alltså hans, inte mina formuleringar.

Då blev det ojämlika Sverige världens jämlikaste land. Nu har M och SD tagit över. En ny strid om jämlikhet förestår.

År 1900 var Sverige ett av världens mest ojämlika länder. En enda rik man kunde ha hundra

röster.

Strax före första världskriget var ägarkoncentrationen lika extrem i Sverige som i Frankrike och Storbritannien, men Sverige var utan jämförelse det land som hade gått längst med att befästa ojämlikheten i konstitutionen och vallagarna.

I städerna kunde en väljare disponera fler än hundra röster och i 54 kommuner hade en enda väljare 50 procent av rösterna.

Under mellankrigstiden tog Socialdemokraterna kontrollen över den svenska förvaltningen och tog sitt lands statliga kapacitet i bruk. Man använde förteckningarna över ägande och inkomst för att göra så att de rikaste fick betala kraftigt progressiv skatt, och finansierade på det sättet allmännyttiga tjänster för att ge jämlik tillgång till hälsa och utbildning.

Institutioner och regelverk kan alltså förändras så levnadsvillkoren förbättras mycket snabbt. (Thomas Piketty, **En kort historik om jämlikhet**. Mondial förlag 2022)

Sverige var alltså mest ojämlikt. Under mellankrigstiden tog Socialdemokraterna över och gjorde Sverige till världens mest jämlika land. Det har vi haft glädje av i hundra år.

Men nu ska det bli annat av, säger Jimmy Åkesson. ”Nu ska nya krafter ta över efter hundra år av socialdemokratisk hegemoni”.

Han fällde yttrandet i samband med talmansrundorna.

I själva verket började högerns kamp för att öka de rikas privilegier långt tidigare. Ett exempel är den svenska marknadsskolan.

Piketty skriver: ”Inom utbildningssektorn är det ingen, eller nästan ingen, som föreslår att skolor, gymnasieskolor och universitet ska ersättas av aktiebolag som styrs av den kapitalistiska logiken.”

Försök har gjorts i Chile efter 1973 och med Trump University, men slutade med fiasko, delvis eftersom vinstjakten tenderar att underminera de etiska motiv som utbildning grundar sig på, såsom för övrigt sjukvård och flera andra sektorer (medier, kultur etcetera).

Men Sverige fortsätter som enda land försöken. Den svenska skolan har rasat i alla internationella jämförelser. Troligen är skolpolitiken också ansvarig för de skjutningar som ökar allteftersom allt fler blir underkända. De blåbruna kan glädja sig. Då kan de satsa pengarna på fängelser.

Frågan om maktindelning i företagen mellan ägare och löntagare har förnyats efter finanskrisen 2008. Vi ser att diskussionerna som initierades i Sverige på 1970- och 1980-talet i fråga om löntagarfonderna (kallade Meidnerfonderna) nyligen tagit fart igen.

Vi minns i Sverige de rikas ägarpartier som under flera år satsade all sin ekonomiska och mediala makt på att avvisa förslaget om löntagarfonder som skulle skapat ett jämlikare samhälle. Vikten ett jämlikare samhälle understryks av de väldiga resurser som sattes för att stoppa förslaget.

Kapitalet segrade den gången och den socialdemokratiska hegemonin över svensk samhällsutveckling ersattes av den nyliberalism som sedan dess gett snabbt ökande ekonomiska klyftor, marknadsskolor och marknadsvård.

Men nu finns det hopp. Meidners tankar lever och vinner ökat inflytande 40 år efter socialdemokratins förlustval. Den långa trenden går mot ökad jämlikhet. Nu hotas samhället av kriget i Ukraina, inflation och energibrist. Hårt drabbas medelklass, hårdare de fattiga och hårdast de gamla och sjuka. Det är i kristider som stora reformer är möjliga. Första världskriget och ryska revolutionen tvingade fram lika rösträtt i Sverige. 30-talskrisen ledde till att välfärdssamhället började byggas.

Vi måste öka vår förståelse för hur den starka minskningen av den ekonomiska ojämlikheten som ägde rum i många länder under 1900-talet gick till, särskilt inom världens främsta kapitalistiska stormakter.

